

SZLOVÁK
KÖLTŐK
VERSEI

LACO NOVOMESKÝ¹

SÓHAJ

Ha versben újra vonzerő lesz,
s az emberekben emberség,
ha eltűnik a csúf vizekben
az őszi hó, a tavaszi jég,

elmondjuk majd, mily siralmas
volt ideje a törnek, jajnak,
mikor a költő nem kellett,
s idegen voltál tenmagadnak.

CSEMPÉSZ

Távolból idelátszik a vámhivatal már,
a vonat hármát füttyent, rögtön itt a határ.

Csupán egy kis bőrrönd van, vámőr urak, velem
és határt nem ismerő emberszeretetem.

Közeleg a vámőr, hogy mindent átkutasson,
E csempészáruval átcsúszom-e vajon?

¹ LACO NOVOMESKÝ

A szlovák avantgard legismertebb képviselője volt. Neve elválaszthatatlan a szocializmus eszméit hirdető DAV (Tömeg) c. folyóirattól és a DAV-isták mozgalmától. Szociális felelősséggel átitatott líráját a reflexív jelleg, a pontos megfogalmazásra törekvő gondolatiság jellemzi. Intellektualizmusából táplálkozik verseinek elégikus, gyakran rezignációra hajló hangulati töltése. A személyi kultusz élményeihez kapcsolódnak az utóbbi években írott nagyobb terjedelmű lírai ciklusai. A hagyományok elleni merész lázadásból sarjadt költészetét a nyelvi tömörség és az igényes megformálás teszi maradandó művészi értékűvé. (Fordítások: Halál az állomáson; Csempész — Fügedi Elek. Sójaj; Bölcsesség — Sípós Győző. Hangosan — Bede Anna.)

HALÁL AZ ÁLLOMÁSON

Különös fiú volt, halványarcú, sovány,
az álmai furcsák, a szeme réveteg.

Úgy látta, a sínek átvedlenek kígyóvá.
A messzeség marása ölte meg.

BÖLCSESSÉG

Van olyan bölcsesség:
letérdelni a zsinat előtt:
bevallani a bíborosoknak a tévtant, a tévelygést, mely elébük hozott,
inkább térdre hullni, mint összezsuklani máglya tüzeiben,
inkább elrejteni az igazságot magadban, mélyen,
mint kincstartó szelencében —
aztán újra bevallani: még i s m o z o g !

Nemde, Galilei elvtárs,
van ilyen bölcsesség!?

Ám, bölcseknél bölcsőbb az a gyermek,
ki a mesében értelmetlen-bátran, hirtelen
olyat kiáltott, hogy ég belerengett:
„Meztelen a király, egészen meztelen...!”

HANGOSAN

— Fájt?

— Fájt, Istenem, bizony nagyon!
Ma már nem is tudom, hogy a legjobban mi,
a rágalmak szabadjára hagyott gyeplői,
hogy meghurcoltak pocsolyákon, mocsarakon,
sértettek, megaláztak, hogy hetekig nem ettem,
vagy a gyász mindazért, amit valaha szerettem.

— Megcsaltak az álmok

— Brrr, ez üres beszéd!

A rosszat, a rosszat mérik fájdalommal.
Ami velünk történt, megtörtént. Én azonnal
elkezdéném megint ahol kezdtük előbb,
mint a bacilusokat kutató tudós, aki
meghalt, mert megölték a bacilusai.